

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Idea Theologiæ Sacramentalis

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

X. De institutione & necessitate Baptismi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42272

De institutione, & necessitate Baptismi.

RESOLUTIO I. *Baptismus fuit institutus ante passionem Christi, nimirum quando Christus à Joanne in Jordane baptizatus fuit.*] PRIMA PARS colligitur ex *Joan. 3.* ubi dicitur Christum baptizasse, quod non potest intelligi, nisi de ipso Christi baptismo, qui proinde tunc institutus erat. Maximè quia nusquam in Scriptura legitur eos, qui à Christi discipulis fuerant baptizati, iterum baptizatos fuisse; cum tamen ii quos Joannes baptizaverat, rebaptizati fuerint, ut constat ex *Actorum 19.* Accedit quòd Christus ante passionem dedit Eucharistiam Apostolis, eosque sacerdotes instituit: Unde plusquam verisimile est, eos jam tum fuisse baptizatos.

Secunda pars suadetur, tum ex Catechismo Concilii Tridenti, in materia de baptismo; tum quia tunc Christus baptismum instituit, quando determinavit illius materiam, & formam: hoc autem præstitit, quando à Joanne baptizatus fuit; determinavit enim materiam, tactu mundissimæ suæ carnis aquas consecrando, eisque sanctificandi virtutem tribuendo: determinavit etiam formam, quia in illius baptismo tota Trinitas visibiliter apparuit.

RESOLUTIO II. *Baptismus est necessarius ad salutem.*] PROBATUR, 1. ex verbis illis *Joan. 3.* Nisi quis renatus fuerit ex aqua, &c. quæ de baptismo aquæ, illiusque necessitate communiter intelliguntur. 2. Ex definitione illa Concilii Trident. *sess. 7. can. 5.* de Baptismo, Si quis dixerit, baptismum liberum esse, hoc est non necessarium ad salutem, anathema sit. 3. Quia homines non possunt salutem consequi, nisi mudentur à peccato originali, ad cujus ablutionem institutus est baptismus.

Notandum autem 1. Baptismum respectu adultorum, esse medium necessarium ad salutem, vel in re, vel in voto. Qui enim ratione utitur, per actum contritio-

tritio-

contritionis justificatur extra sacramentum : quare si in eo statu intereat , antequam illi possit administrari baptismus, sine eo re suscepto salvabitur.

Notandum 2. Aliter dicendum esse de parvulis; cum enim illi nequeant habere votum sive explicitum, sive implicitum baptismi, sequitur baptismum realiter susceptum ipsis ad salutem esse necessarium. *Excipimus* tamen casum martyrii, quia ex communi sententia, si infans aliquis ante baptismum aquæ, in odium Christi occidatur, ille salvabitur per baptismum sanguinis, ut infra dicitur. Idem autem dici non potest de si de parentum, infanti, per signum aliquod externum, defectu aquæ applicata: cum nullum sit fundamentum existimandi infantes, sive ex ordinaria lege à Christo pro omnibus statuta, sive ex speciali misericordia, & dispensatione erga nonnullos, sine reali susceptione baptismi, per fidem parentum salvari.

RÉSOLUTIO III. *Datur præceptum divinum suscipiendi Baptismum, quo omnes adulti obligantur.*]
PRIOR PARS PROBATUR ex dictis, ostendimus enim baptismum esse medium ad salutem necessarium: datur autem præceptum divinum de ejusmodi mediis, quatenus sunt in nostra potestate. *Confirmatur*, nam etsi quis possit justificari per contritionem; si tamen baptismum non suscipiat ante mortem, cum possit, peccabit mortaliter, & damnabitur; nimirum propter violationem præcepti, de baptismo realiter suscipiendo.

Posterior pars etiam ex dictis colligitur : quia verba illa, Nisi quis renatus fuerit, &c. continent præceptum, & ad omnes homines extenduntur: quemadmodum & illa *Matth. 28.* Docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti : quibus Christus omnibus gentibus implicate præcepit, ut baptismum susciperent. *Ratio* idem suadet, quia cum Christus fundaverit Ecclesiam universalem, & per omnes orbis partes

diffundendam, instituit etiam sacramenta pro omnibus hominibus, eosque ad eorum susceptionem æqualiter obligavit.

Ubi nota 1. Adultos teneri ex jure divino baptismum suscipere, quamprimum id commodè fieri potest: baptismus enim est exordium, & professio Christianæ Religionis: at non potest adultus diu manere sine religione, religionisque professione, ergo nec sine baptismo. *Confirmatur*, nam sicut quilibet adultus tenetur credere in Christum, statim atque fides Christi sufficienter illi proponitur: ita & talem fidem profiteri per signum externum, ad hoc deputatum, quando commodè usurpari potest: quia alioqui & fidem, & ipsum fidei authorem contemnere, vel erubescere censetur.

Nec refert quòd qui peccavit mortaliter, non teneatur statim confiteri: est enim discrimen, quia baptismus non modo remittit peccata, sed etiam imprimi characterem in anima, hominem constituit membrum Ecclesiæ, dat jus ad alia sacramenta, &c. adeoque sine gravi causa, differri non debet.

Nota 2. Infantes per se non obligari ad servandum præceptum allatum, illi tamen qui eorum curam gerunt tenentur curare ut baptizentur; idque non modo ex lege charitatis, sed etiam ex ipsa universali lege baptismi, cujus obligatio ad omnes extendi debet: ad adultos quidem per se, quia propria voluntate agunt, ad infantes vero per voluntatem eorum quibus reguntur.

Nota 3. Dubitari non posse, quin ex vi præcepti divini positivi, teneantur parentes dare operam ut infantes baptizentur, saltem quando instat periculum mortis. Imò consuetudo Ecclesiæ, quæ habet vim legis, jam obtinuit, ut infantes prima data occasione baptizentur: quare parentes Christiani qui sine gravi causa, eorum baptismum diu differunt, peccant mortaliter.

DE SACRAMENTIS. CAP. X. 61

RESOLUTIO IV. *Baptismus non fuit necessarius ad salutem, nisi à die Pentecostes.*] PROBATUR, nam ex communi sententia non fuit necessarius ante Christi mortem, quia adhuc vigeat circumcisio, ad eujus destructionem ordinatus fuit. Nec refert illud *Joan. 3.* Nisi quis renatus fuerit ex aqua, &c. Quando enim Christus ea verba protulit, nondum erat institutus baptismus: adeoque pro eo tempore obligare non poterat. Accedit quod Christus id dixit in privato colloquio, cum Nicodemo, non autem publicè, tanquam legem condens, aut promulgans de suscipiendo baptismo; quod tamen necessarium fuisset, ad obligationem inducendam. Quare prædicta verba debent referri ad tempus, quo lex de baptismo suscipiendo esset sufficienter promulgata.

Non etiam fuit necessarius baptismus statim à morte, aut resurrectione Christi, quia lex non obligat, nisi sufficienter promulgata: at lex nova, non fuit sufficienter promulgata ante Pentecosten, quo die Petrus Apostolus concionem habuit Hierosolymis, coram magna hominum multitudine, ex multis orbis partibus congregata, de præcipuis nostræ fidei mysteriis, cum ante à die Resurrectionis, neque ipse, neque alii Apostoli publicè ad populum loquuti essent.

Neque dicas, legem veterem in Christi morte abrogatam fuisse, ut patet ex Paulo *Rom. 7.* non enim sensus est, eam omnino tunc fuisse abrogatam, aliàs sacramenta & sacrificia vetera, ab instanti mortis Christi fuissent mortifera. quod nemo dixerit: fuit ergo tunc ablata, velut inchoativè, quatenus mors Christi fuit causa, ut lex vetus postea convenienti tempore abrogata fuerit.

RESOLUTIO V. *Gratia & remissio peccati originalis dabatur olim parvulis in circumcisione, non quidem ex opere operantis, neque ex opere operato, sed ex speciali Dei misericordia.*] PRIMA PARS PROBATUR, tum ex verbis illis *Genes. 17.* Masculus cujus præputii caro

circumcisa non fuerit, delebitur anima illius de populo suo, quæ à quibusdam Patribus intelliguntur de æterna separatione à cœtu sanctorum: tum ex Innoc. III. in cap. *Majores, de baptismo*, ubi ait, quoniam etsi originalis culpa remittebatur per circumcisionis mysterium, &c. tum ex Augustino, qui *lib. 3. contra Julian. cap. 18. lib. 2. de nuptiis & concupiscentia*, & aliàs sæpe idem affirmat. Nec repugnant Patres cum dicunt, circumcisionem fuisse institutam ut esset signum speciale, quo populus Dei à cæteris gentibus distingueretur: non enim propterea negant, quin circumcisio fuerit secundariò instituta, ad remissionem peccati originalis. Neque unum repugnat alteri, ut patet in baptismo, per quem homo insignitur caractere Christi, & remissionem peccati originalis accipit.

Secunda pars probatur, nam si dabatur gratia in circumcissione, ex opere operantis, hoc fiebat propter fidem ministri, vel parentum; at hoc non, siquidem purus homo non potest mereri immediatè alteri gratiam sanctificantem, sed tantum mediatè, quatenus illi mereri potest quædam auxilia, quibus ad gratiam illam se disponat, quod in infantibus locum non habet. Dicere autem fidem parentum fuisse conditionem necessariam, sine qua Deus non dabat parvulis gratiam, hoc est gratis divinare, & sine sufficienti autoritate, vel ratione.

Nec refert quòd Patres dicant, infantes fuisse tunc justificados, in fide parentum: idem enim dicunt de infantibus novæ legis, adeoque sunt intelligendi de fide objectiva, cujus olim circumcisio, & jam baptismus est professio, non de subjectiva, in ipsis existente. Quòd si infidelium filii circumcisi nõ accipiebant gratiam, hoc non erat ex defectu fidei, sed quia ministri legitima intentione, etiam tunc ad valorem sacramenti probabiliter necessaria, carebant.

Tertia pars ostenditur 1. Quia si lex antiqua non habebat

DE SACRAMENTIS. CAP. X. 63

habebat vim conferendi gratiam, ex opere operato, ut *cap. 6.* probatum est: idem à fortiori dici debet de circumfione, quæ erat sacramentum quoddam illius. Licet enim ante legem esset instituta, fuit tamen quædam illius inchoatio, & postea lege data, fuit professio illius, & veluti janua ad alia legis sacramenta. Nec dicas habuisse prædictam vim, ut spectabat ad legem naturæ; hæc enim erat imperfectior veteri.

Idem probatur 2. quia conferre gratiam per se non potest, nisi quod eam moraliter continet: at circumfio non continebat moraliter gratiam, cum Christus morte sua illius pretium nondum solvisset, adeoque merita sua non alligasset circumfioni, sicut alligavit postea baptismo, aliisque sacramentis novæ legis.

Neque refert, quod Augustinus *lib. 4. de baptismo cap. 24.* dicat, Sacramentum circumfionis per seipsum multum valere; ita enim loquitur, quia in reali susceptione illius, gratia infundebatur, & peccatum originale remittebatur, ut ante dictum est.

Quarta pars ex præcedentibus colligitur: quia cum gratia conferretur parvulis in circumfione, non ex opere operato, neque ex opere operantis, dicendum est collatam fuisse ex speciali Dei misericordia erga parvulos, quos videbat propriis actibus salvari non posse. Nec dicas esse immediatam oppositionem inter opus operans, & opus operatum: contrarium enim jam ostensum est, meliusque intelligitur ex postea dicendis de martyrio.

RESOLUTIO VI. *Per baptismum sanguinis infantes, & adulti salvari possunt sine baptismo aquæ.* PRIOR PARS suadetur exemplo Innocentium, quos Ecclesia, ob mortem pro Christo susceptam, ut martyres, & verè beatos colit. *Neque dicas* eos omnes fuisse circumfios, id enim nulla probabilitate nititur, cum omnes à bimatu & infra occisi fuerint: quare

quare

quare præcisè ratione martyrii salutem consequuti sunt, nullo habito respectu ad circumcisionem. Inde autem sequitur, martyrium nunc parvulis ad salutem sufficere sine baptismo aquæ, cum par sit ratio: præsertim cum privilegium, si quod Innocentibus concessum est, in ipsorum dignitatem referendum non sit, sed in causam, propter quam interfecti sunt; quare si alii infantes propter eandem causam occidantur, poterunt & ipsi eodem martyrii, & sanctitatis privilegio. Hinc Ecclesia infantes in lege nova pro Christo occisos, ut martyres colit, ut intelligi potest ex Martyrol. ad 16. Junii.

Posterior pars ostenditur, tum quia Augustinus lib. 4. contra Donatistas cap. 22. & lib. 13. de Civit. cap. 7. id docet in terminis: tum quia illa promissio Christi est generalis Matth. 10. Omnis qui confitebitur me coram hominibus, confitebor & ego eum coram Patre meo, qui in cælis est. Et postea, Qui perdidit animam suam propter me, inveniet eam: tum quia ex Innoc. III. cap. Cum Marthæ, de celebratione Missarum, injuriam facit Martyri, qui orat pro Martyre, quod ex Augustino desumptum fuit, eo igitur ipso quod quis pro Christo moritur, censetur esse beatus, & non egere precibus fidelium, adeoque martyrium perfectè supplet defectum baptismi aquæ, quoad remissionem peccatorum, & poenæ ipsis debitæ.

Hic autem *observandum* est 1. prædicta intelligi, quando quis ante martyrium non potest baptizari: si enim possit, tenetur sub peccato mortali baptismum suscipere, cum propter martyrium non liberetur ab obligatione servandi præcepta divina.

Observandum 2. Martyrium parvulorum non exigere voluntarium consensum eorum, qui occiduntur, sed sufficere quod in odium Christi occiduntur, etiam si nondum nati sint. At in adultis martyrium essentialiter spectatum est actus virtutis, adeoque ut sic à libertate pendet. Imò quantum ad effectum, debet esse voluntarium; quatenus nemo
propria

propria utens voluntate, salutem, vel media ad illam necessaria comparare potest, sine proprio consensu.

Observandum 3. Existenti in peccato mortali, necessariam esse per se loquendo, contritionem, ut mors illius habeat efficaciam, & fructum martyrii: sicut enim qui trahitur ad martyrium, tenetur baptizari, si non est baptizatus; ita si versatur in peccato mortali, debet se ad contritionem excitare, & si baptizatus sit, confessionem pramittere; eò quòd martyrium non liberat hominem ab obligatione adhibendi media ad salutem suam necessaria.

Observandum 4. Interdum attritionem sufficere, ut si quis bona fide ad martyrium accedat, inculpabiliter existimans se esse contritum: quia alias si semper necessaria esset contritio, cum hæc peccata expellat, sequeretur nunquam martyrium posse supplere defectum baptismi, quantum ad remissionem culpæ; quod à communi sensu abhorret.

Observandum 5. Martyrium non conferre gratiam ex opere operato, sed ex speciali privilegio. Unde illud non est sacramentum, saltem novæ legis, quantum ad rationem operandi: at neque quantum ad essentiam sacramenti, cum non sit quædam cæremonia sacra, à Christo instituta ad gratiam significandam, & conferendam, quatenus à ministro procedit; quin potius actio martyrii, ut à Tyranno procedit, sit prava, & à Deo prohibita: in martyribus vero sit actus fortitudinis, cui Deus ex privilegio varios effectus concedit. Quando autem martyri tribuatur gratia, an in instanti mortis, an ante illud instans,

dictum est in tract. de sacramentis

parte 2. disp. 3. sect. 5. circa

finem.